

Kunsten at lytte sig til en fremstrakt hånd

Af Lars Bøgeskov

Da jeg vil tage afsked med Rune T. Kidde, strækker jeg bare hånden frem – og ærgerr mig i det samme. For han kan jo ikke se den. Men da er den blinde forfatter allerede i gang med at give mig et fast håndtryk.

Rune Torsten Kidde, kendt for talrige tegneserier, bøger og radioprogrammer, blev blind i 1989, som følge af sin sukkersyge. Siden har han udviklet sine andre sanser i en grad, så han ikke længere sørger over sit manglende syn. Han hører, lugter, føler og fornemmer bedre end han nogen sinde har gjort – ja, bedre end nogen seende. På den måde sanser han også en fremstrakt hånd.

– Det kan lyde paradoksalt, men det er på mange måder en befrielse at blive blind, siger Rune T. Kidde.

– Som forfatter og menneske har jeg altid følt, at jeg skulle tage stilling til alting. Jeg ville udtrykke mig i forhold til verden. Derfor gjorde de milliarder af billeder i vores samfund mig næsten vanvittig. Reklamer, tv, aviser, mennesker og film bedøvede mit sansesystem, de gjorde mig overfladisk. Billeder er alt for dominerende, siger Rune T. Kidde.

– Og lyde har jeg lettere ved at vælge fra. Der er også et lydbombardement i hverdagen, men det er normalt ikke så påtrængende som billeder, siger Rune T. Kidde.

Rummenes lyd

Rune T. Kidde kan nu koncentrere sig bedre om andre sanser, som viser dybder, som de fleste seende aldrig oplever. Han hører hidtil ubemærkede nuancer i dagligdagens lyde.

– For eksempel er lydene i hvert rum forskellige, siger Rune T. Kidde.

– Jeg kan høre forskel på, om jeg er i denne lejlighed eller i naboen. Og jeg kan høre forskel på, om en lejlighed er beklædt med betongvægge, murstensvægge eller trævægge. Hvis en anden flytter ind i min lejlighed, så vil den lyde anderledes, for der vil komme andre ting ind i den, siger Rune T. Kidde, der kender effekten af rumlyd fra sit arbejde på Danmarks Radio.

– Vi optager jo altid noget såkaldt 'clean sound' fra det rum, hvor vi optager. Det skal bruges til korte lydøse pauser i programmet. For hvis vi lagde 'clean sound' ind fra et andet rum, end hvor vi optager, eller blot total stilhed, så ville det lyde som en bombe. Seende lægger blot ikke mærke til rummenes lyd i hverdagen, siger han.

Rune T. Kidde foretræk-

ker lyden i trærum frem for betonrum.

– Beton giver en død lyd, og i det hele taget, så foretrækker jeg naturmaterialer. Hvordan forskellen præcis er, kan jeg ikke forklare – men jeg kan bare høre forskel, siger Rune T. Kidde, der selv bor i et miljøbyggeri på det indre Nørrebro.

Ofte et larvende sted, selv om gaden er fredelig.

– Måske vil jeg flytte på

landet engang, men der er jo også traktorer, høstmaskiner, højtlydende fugle og biler, siger Rune T. Kidde.

Menneskelarm er o.k.

– Og faktisk så generer høj lyd mig ikke, hvis den kommer fra mennesker. Når børn og voksne har sommersjov i baghaven i juni og juli, så generer lyden mig ikke, selv om det lyder højt, fordi min hørelse er skærpet. Der-

imod kan et trykløftsbor på gaden gøre mig vanvittig. Maskinlyd er ekstremt påtrængende, mens menneskelarme er i orden, siger han.

Rune T. Kidde mener ikke, at hans opfattelse og fornemmelse af andre mennesker er blevet ringere efter han blev blind – tværtimod. Der er ikke længere mærkeligt tøj, fedtet hår, en bum på næsen eller en kæmpe barm til at forstyrre indtrykket af

mennesket foran ham.

– Jeg kan oftest høre på folk, hvordan de er. Også om de er tykke eller tynde, høje eller lave. Om de prøver at spille en rolle eller er deprimerede kan jeg oftest også høre. Jeg synes faktisk, at det er lettere for mig nu at bedømme folks temperament og sind. Selvfølgelig kan folk snyde med stemmen, men de kan også snyde seende med deres udseende,

siger Rune T. Kidde, der bedømmer Politikens udsendte til at være levende og livskraftig. Den er købt.

Rune T. Kiddes sensitive ører, der ikke behages af maskinstøj, har det ofte svært med trafiklarm. Myldretid på Nørrebro bliver til et lydinferno, hvor biler, cykler og gående bliver meget påtrængende ...

– Trafikken lyder højt – på en dårlig dag så højt, at jeg

næsten ikke kan klare det. Og har jeg for eksempel sidet og arbejdet med et digt, så er det et chok at træde ud på Nørrebrogade – for da er jeg åben og har skærpede sanser. Så trækker jeg straks mit følelsesmæssige skjold op, siger Rune T. Kidde.

Hans skærpede hørelse giver ham også andre kriterier for hvilke cafeer og restauranter, han vælger. Han vurderer ikke malingen på væggene, men akustikken.

– Der er simpelthen cafeer, som jeg må forlade igen, siger Rune T. Kidde.

– Og ofte bliver mine venner også opmærksomme på det. 'Det er sgu rigtigt', siger de. 'Her er ikke rart at være'. Det kan være ekko, hård lyd, rumklang eller en bar, hvor det lyder skingert, hver gang bartenderen stiller en flaske. Så går vi igen, siger Rune T. Kidde, der ikke har problemer med at finde kniv, gaffel, tallerken eller glas, når han er ude at spise. Han hører og husker, hvor tingene bliver sat.

Hvor står glasset

– Jeg kan jo godt høre forskel på en kartoffelskål og et vinglas – så er det bare at huske, hvor det står. Og når en anden har brugt saltet, så lægger jeg instinktivt mærke til, hvor han eller hun sætter det. På den måde hører jeg rummet, siger han.

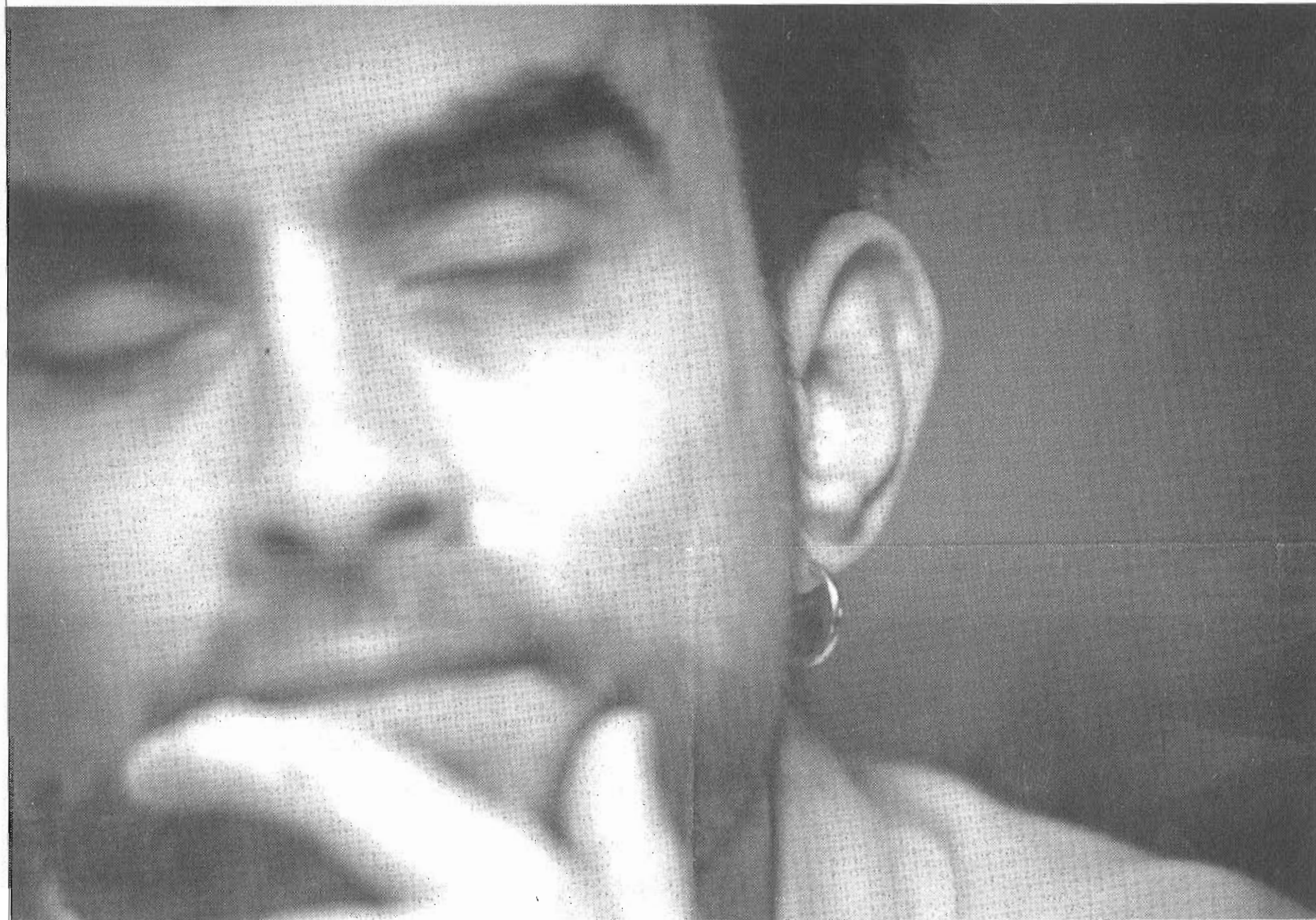
I øjeblikket er Rune T. Kidde i gang med at lægge sin dramatiske stemme til Tolkiens 'Hobitten' på P3. Han har logisk nok lavet en del radioprogrammer siden han blev blind.

Det var et nyt medie for ham, men nu føler han med sin ekstra sensitive høresans, at han har bedre forudsætninger end tidligere for dette medie.

– Noget af det bedste, jeg har lavet, var da jeg i et P3-program holdt stilheden i tre sekunder – så turde jeg sgu ikke mere. Alligevel var det en bombe. I den evige strøm af tale og musik på P3 lagde folk virkelig mærke til lidt stilhed. For ofte kan det være med lyd, ligesom jeg følte det tidligere med billeder.

Den evige strøm af lyd svækker vores sanser. Det bliver til støj, så vi ikke hører noget som helst af det ordentligt. Det er stilheden, som får os til at spidse ører.

■ RUNE T. KIDDE, BLIND FORFATTER

Politikens fotografer er i forbindelse med temasiderne 'Støj i Politiken' blevet bedt om at fortolke begreberne støj og stilhed. I dag: Finn Frandsen